



ආචාර ධර්ම සංග්‍රහය

(වර්ෂ 2000 ක් වූ මාර්තු මස වැන්කුවර්හි පැවති ILTA හි වාර්ෂික රැස්වීමේ දී සම්මත කර ගන්නා ලදී.)
(අන්තර්ජාතික භාෂා ප්‍රවීණතාව ඇගයීමේ සංගමය (International Language Testing Association - ILTA) හි විධායක කමිටුව මගින් අනුමත කරන ලද සුළු සංශෝධන, 2018 ජනවාරි)

අන්තර්ජාතික භාෂා ප්‍රවීණතාව ඇගයීමේ සංගමය (International Language Testing Association - ILTA) විසින් ලේඛනගත කරන ලද මෙම පළමු ආචාර ධර්ම සංග්‍රහය සදාචාරාත්මක දර්ශනය තුළින් උකහාගත් මූලධර්ම කාණ්ඩයක් වන අතර එය යහපත් වෘත්තීය ක්‍රියාකාරීත්වයක් සඳහා මගපෙන්වීමකි. මෙය නීති මාලාවක්, ව්‍යවස්ථාවක් හෝ ප්‍රායෝගික උපදෙස් මාලාවක් නොවන අතර මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ භාෂා පරීක්ෂකවරුන් සඳහා පොදු වෘත්තීය ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් හඳුන්වා දීමයි. මේ ආශ්‍රිත භාවිත උපදෙස් සංග්‍රහයක් ද පිළියෙල වෙමින් පවතී. මෙම ආචාර ධර්ම සංග්‍රහය පරෝපකාරය, හානිදායක නොවීම, සාධාරණත්වය මෙන්ම ස්වාධීනත්වය හා සිවිල් සමාජයට ගරු කිරීම යන මූලධර්ම සංයෝජනය කොට ගොඩ නගා ඇත.

මෙම ආචාර ධර්ම පද්ධතිය ප්‍රධාන මූලධර්ම 9ක් හඳුනා ගනී. එම මූලධර්ම 9හි ස්වභාවය අනුසාරිතව මාලාවක් මගින් විස්තර කර ඇත. ILTA සාමාජිකයින් විසින් කළ යුතු නොකළ යුතු දේ හෝ සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන්, ඔවුන්ගේ හෝ ඔවුන් නියෝජනය කරන වෘත්තීයේ අපේක්ෂා කරන දෑ සඳහා ඔවුන් අනුකූල විය යුත්තේ කෙසේ ද යන්න සහ මෙම මූලධර්ම අනුගමනය කිරීමේ දී මුහුණදිය හැකි දුෂ්කරතා සහ විශේෂ අවස්ථා ආදිය මෙම අනු සටහන් මාලාව මගින් නිර්දේශ කර ඇත. ඊට අමතරව, ආචාර ධර්ම පද්ධතිය උල්ලංඝනය කිරීමක දී ILTA ආචාර ධර්ම කමිටුව මගින් ILTA සාමාජිකයන් සඳහා පැනවිය හැකි සම්බාධක සහ සාමාජිකත්වය අත්හිටුවීම වැනි වෙනත් විනය ක්‍රියාමාර්ග ද මෙම අනුසටහන් මගින් විස්තර කෙරේ. ඉතිහාසය දෙස හැරී බලන විට මෙම ආචාර ධර්ම පද්ධතිය මෙවැනි වෙනත් ආචාර ධර්ම පද්ධතීන්ගෙන් නිරූපිතය ලබා ඇති නමුත්, වෙනස් වන ලෝක සමාජීය හා සංස්කෘතික වටිනාකම්වල සමබරතාවය පිළිබිඹු කරවීම ද සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. එබැවින් මෙය භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් අර්ථකතනය කිරීමේ දී ILTA විසින් සම්පාදනය කර ඇති භාවිත උපදෙස් සංග්‍රහය ද එක්ව සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

සියලු වෘත්තීය ආචාර ධර්ම වෘත්තීය හා බැඳී ඇති හෘදයාංගමභාවය සහ වෘත්තීය විනිශ්චයන්ට අනුකූල විය යුතුය. මෙම ILTA ආචාර ධර්ම පද්ධතිය විසින් භාෂා පරීක්ෂකවරුන් ඔවුන් දායකත්වය දෙන වෙනත් ආචාර ධර්ම සංග්‍රහයන්ගෙන් හෝ රාජකාරී මගින් ඔවුන් යටත් වන වෙනත් ජාතික හෝ අන්තර්ජාතික නීතිමය ආචාර ධර්ම පද්ධතීන් මගින් ඔවුන් වෙත පවරා ඇති බැඳීම සහ වගකීම්වලින් නිදහස් නොකරයි.

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් ස්වාධීනව සාරධර්ම පිළිපදින පිරිසක් වන අතර සමහර අවස්ථාවල වෙනත් පටිපාටීන්ට අනුගත වීමේ දී ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික සාරධර්ම සමග ගැටීම් ඇතිවිය හැක. ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික සදාචාරාත්මක විශ්වාසයන් උල්ලංඝනය කරන පටිපාටීන්ට සහභාගි වීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ සදාචාරාත්මක අයිතිය ඔවුන් සතු වේ. භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් රැකියාවන් භාර ගැනීමේ දී රැකියාවේ ස්වභාවය අනුව ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික සාරධර්මවලට පටහැනි වන අවස්ථාවන් පිළිබඳ ව සේව්‍යෝජකයා හෝ අනාගතයේ දී සේවා යෝජකයා වන තැනැත්තන්ව දැනුවත් කිරීම තමන්ගේ වගකීමකි. සේව්‍යෝජකයන් සහ සෙසු සේවකයන් ද එවැනි භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ට රැකියාවේ දී අගතියක් ඇති නොවීම සහතික කළ යුතුය.

මෙම ආචාර ධර්ම පද්ධතිය භාවිත උපදෙස් සංග්‍රහය මගින් කරුණු නියෝජනය වී තහවුරු වේ.(දැනට භාවිත

උපදෙස් සංග්‍රහය සම්පාදනය කරමින් පවතී.) ආචාර ධර්ම පද්ධතිය මගින් වෘත්තීය සාරධර්ම සහ වෘත්තීයේ පරමාදර්ශ විස්තර කරන අතර භාවිත උපදෙස් සංග්‍රහය මගින් වෘත්තීය පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවම වශයෙන් අවශ්‍ය වන ප්‍රායෝගික භාවිතාව මෙන්ම වෘත්තීය විෂමාවාරය සහ වෘත්තීය නොවන කල්ක්‍රියාව පිළිබඳ විස්තර කරයි.

ආචාර ධර්ම පද්ධතිය සහ භාවිත උපදෙස් සංග්‍රහය වෘත්තීය අවශ්‍යතා සහ වෘත්තීය වෙනස්වීමවලට අනුකූලතා දැක්විය යුතු අතර සමාජීය වෙනස්කම් සහ භාෂා ප්‍රවීණතා ඇගයීමේ දී සිදුවන වෙනස්කම් මත මෙම පද්ධතීන් වෙනස්කම්වලට බඳුන් කිරීම අවශ්‍ය වේ. ආචාර ධර්ම පද්ධතිය වසර පහෙන් පහට ගුණදෝෂ විවේචනයකට බඳුන් කිරීමට අවශ්‍ය අතර අවශ්‍යතාවය අනුව වසර 5 කට කලින් වුවද පරීක්ෂණයකට භාජනය කළ හැකිය.

මූලධර්මය 1

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් භාෂා පරීක්ෂණවලට පෙනී සිටින සියලුම අපේක්ෂකයන්ගේ ගරුත්වය ආරක්ෂා කළ යුතු අතර ඔවුන්ට මනුෂ්‍යත්වයෙන් සැලකිය යුතුය. භාෂා පරීක්ෂණ සේවාව ලබාදීමේ දී සෑම දෙනාගේම පුද්ගල අවශ්‍යතා, වටිනාකම් සහ සංස්කෘතීන්වලට ගරු කළ යුතු අතර භාෂා ප්‍රවීණතාව ඇගයීමේ සේවාව ලබා දීමේ දී හැකි උපරිම ලෙස වෘත්තීය සැලකිල්ල දැක්විය යුතුය.

අනුසංහන්

- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් භාෂා පරීක්ෂණ සඳහා පෙනී සිටින අපේක්ෂකයන් ඔවුන්ගේ වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය, ජාතිය, ජනවර්ගත්වය, ලිංගික හැඩගැස්ම, භාෂා පසුබිම, ඇදහීම්, දේශපාලන සම්බන්ධතාවයන් හා ආගම මත අගතියට පත් කිරීම හෝ අයුතු ප්‍රයෝජනයක් ගැනීම නොකළ යුතු අතර තමන්ගේ පෞද්ගලික සාරධර්ම (උදා : සමාජීය, අධ්‍යාත්මික, දේශපාලන සහ පෞද්ගලික මතවාද) අපේක්ෂකයන් මත බලපත්කාරයෙන් ආරෝපණය නොකළ යුතුය.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් තම සේවාදායකයන්ගෙන් කිසි විටෙකත් අයුතු ප්‍රයෝජනයක් ලබා නොගත යුතු අතර තමා නිරත කාර්යයට හෝ තමා සපයන සේවයේ අරමුණුවලට හෝ සිදුකරන විමර්ශනයට අදාළ නොවන ආකාරයට අපේක්ෂකයන්ට බලපෑම් නොකළ යුතුය.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් සහ අපේක්ෂකයන් අතර කායික සබඳතා පැවැත්වීම සැමවිටම සදාචාර විරෝධී වේ.
- * භාෂා ප්‍රවීණතා පරීක්ෂණ සඳහා ඉගැන්වීම් කටයුතු සිදුකිරීම සහ ඒ සබැඳි පර්යේෂණ සඳහා (සිසුන් ද ඇතුළුව) අපේක්ෂකයන් යොදාගැනීමේ දී ඔවුන්ගේ කැමැත්ත ලබාගත යුතුය. මෙම අවස්ථාවල දී අපේක්ෂකයන්ගේ ගරුත්වය හා පෞද්ගලිකත්වය ආරක්ෂා කළ යුතුය. අපේක්ෂකයන් විසින් කැමැත්ත පළ නොකල අවස්ථාවක දී එසේ ප්‍රතිකෂේප කිරීම නිසා ඔවුන්ට සපයන සේවාවේ කිසිදු ගුණාත්මක වෙනසක් සිදු නොවන බවට අපේක්ෂකයන්ට දැන්විය යුතුය. (ඉගැන්වීමේ දී, පර්යේෂණවලදී, සංවර්ධනයේ දී සහ පරිපාලනයේ දී) භාෂා පරීක්ෂණවලට සහභාගිවන අපේක්ෂකයන්ගේ දත්ත ලබාගැනීමේ දී (ලිඛිත, විද්‍යුත්, ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය, දෘශ්‍ය මාධ්‍ය) සහ එම දත්ත ද්විතීයික අවස්ථාවන්වලදී භාවිත කිරීමේ දී ඒ සඳහා ඔවුන්ගේ පූර්ණ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් අදාළ සියලු පාර්ශවකරුවන් වෙත නිවැරදි තොරතුරු අර්ථවත් ආකාරයට සන්නිවේදනය කිරීමට වගබලා ගත යුතුය.

* විභාග අපේක්ෂකයන්ට අදාළ කාරණාවලදී හැකි සෑම අවස්ථාවකදී ම ඔවුන්ගේ අහිරුවීන් පිළිබඳ ව අදහස් විමසිය යුතුය.

මූලධර්මය 2

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් තම වෘත්තීය භූමිකාව හේතු කොට ගෙන භාෂා පරීක්ෂණවලට භාජනය වන අපේක්ෂකයන්ගෙන් ලබාගත් දත්තවල රහස්‍යභාවය සුරැකිය යුතු අතර මෙම දත්ත වෙනත් පාර්ශ්වයන් වෙත ලබාදීමේ දී ඒ පිළිබඳ වෘත්තීමය තීන්දුවලට එළඹිය යුතුයි.

අනු සටහන්

- * ඔහුල ලෙස භාවිත වන ඡායා පිටපත්, ෆැක්ස් පිටපත්, පරිගණකගත කරන ලද පරීක්ෂණ වාර්තා, පරිගණකගත දත්ත සහ තොරතුරු බැංකු භාවිත වන අවස්ථාවලදී සහ වගවීම් පිළිබඳ ව නොයෙකුත් පාර්ශවවලින් අධික ඉල්ලුමක් ඇති අවස්ථාවලදී, විභාග අපේක්ෂකයන්ගෙන් ලබාගෙන ඇති පෞද්ගලික දත්තවල සුරක්ෂිතභාවය ඉහළ ලෙස පවත්වාගත යුතු අතර භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් අපේක්ෂකයන්ගේ දත්ත සුරක්ෂිත කිරීමේ අයිතියට ගරු කළ යුතුයි. එමෙන්ම අපේක්ෂකයා සහ පරීක්ෂකවරයා අතර සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ තොරතුරු ද ආරක්ෂා කළ යුතුයි.
- * අපේක්ෂකයන් විසින් ඇතුළත් කරගැනීම් සහ තනතුරු සඳහා තරග වදින අවස්ථාවල දී පූර්ණ රහස්‍යභාවය පවත්වා ගැනීම අසීරුය. එවන් අවස්ථාවලදී භාෂා පරීක්ෂකවරයාගේ ප්‍රධානතම වෘත්තීය වගකීම ලෙස රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීම සහ පරීක්ෂකවරයාගේ සාමාජයට ඇති පුඤ්ච වගකීම අතර මනා සමතුලිතතාවයක් පවත්වාගත යුතුය.
- * ඇතැම් සුදුසු අවස්ථාවලදී භාෂා පරීක්ෂක වෘත්තියේ ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය සඳහා අනෙකුත් වෘත්තීය සගයන්ට අපේක්ෂකයන් පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගැනීමේ හැකියාව තිබිය යුතුය. එවන් අවස්ථාවලදී තොරතුරු ලබාගන්නා පාර්ශවයන් තොරතුරුවල රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමට එකඟ විය යුතුය.
- * අපේක්ෂකයන් පිළිබඳ තොරතුරු වෙනත් පාර්ශවවලින් ලබාගන්නේ නම් (උදා : අපේක්ෂකයන්ගේ ගුරුවරුන්) එම තොරතුරුවල ද රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කළ යුතුයි.
- * ඇතැම් අවස්ථාවලදී ව්‍යවස්ථානුකූලව තොරතුරු හෙළි කිරීමට සිදුවේ. (උදාහරණයක් ලෙස භාෂා පරීක්ෂකවරයෙකු නීතිය ඉදිරියේ විශේෂඥ සාක්ෂිකරුවකු වන අවස්ථාවක) එවන් අවස්ථාවල දී භාෂා පරීක්ෂකවරයා රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමේ වෘත්තීය වගකීමෙන් නිදහස් කෙරේ.

මූලධර්මය 3

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් යම් අන්තර්ජාල බැලීමක්, පරීක්ෂාකිරීමක්, ප්‍රතිකර්මයක් හෝ පර්යේෂණයක් කිරීමේ දී ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පනවා ඇති සාරධර්මවලට අනුකූල විය යුතුය.

අනු සටහන්

- * භාෂා ප්‍රවීණතා පරීක්ෂණවල ප්‍රගතිය රාජ්‍යවිනිමේ මානව සම්පත යොදාගෙන සිදුකරන පර්යේෂණ මතයි. එවැනි පර්යේෂණ, එවන් අධ්‍යයන සඳහා සාමාන්‍යයෙන් අනුගමනය කරන පර්යේෂණ මූලධර්ම සහ විෂයානුබද්ධ ප්‍රකාශන මගින් හෙලිකරන පෘථල දැනුම් සම්භාරය මත නිර්මාණය කළ යුතු අතර ඉහළ මට්ටමකින් සැලසුම් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම කළ යුතුයි.
- * සියලු පර්යේෂණ සඳහා නිවැරදි හේතු දක්වා පර්යේෂණ සාධාරණීකරණය කළ යුතුය. එනම් ගවේෂණය සඳහා යොමු වූ ප්‍රශ්නයට පර්යේෂණය විසින් පිළිතුරු ලබාදිය යුතුයි.
- * පර්යේෂණවලට භාජනය වන මානව සම්පතේ මිනිස් අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම විද්‍යාවේ හෝ සමාජයේ අවශ්‍යතාවයන්ට වඩා ප්‍රමුඛස්ථානයේ ලා සැලකේ.
- * කිසියම් පර්යේෂණයක වාසි සලකා බැලූව ද, පර්යේෂණයට ලක්වන මානව සම්පත පර්යේෂණය තුළදී යම්කිසි අපහසුතාවයකට හෝ අවදානමකට ලක් විය හැකි නම් එවන් අපහසුතාවයන් හෝ අවදානම් අවස්ථාවන් සාධාරණීකරණය නොකළ යුතුයි. කළින් හඳුනා නොගත් හානිකර ප්‍රතිවිපාක මතුවේ නම්, පර්යේෂණය සැමවිටම වහාම නතර කිරීම හෝ අවදානම අඩුකිරීම සඳහා පර්යේෂණය වෙනස් කිරීම සිදු කළ යුතුයි.
- * උපරිම මට්ටමින් විද්‍යාත්මක හා සදාචාරාත්මක ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලවේ දැයි සහතික කර ගැනීමට සියලුම පර්යේෂණ යෝජනා ස්වාධීන ආචාර ධර්ම කමිටුවක් මගින් ඇගයීමට ලක් කළ යුතුය.
- * පර්යේෂණයේ අරමුණු, ක්‍රමවේදය, අවදානම් අවස්ථා සහ අපහසුතාවයන් පිළිබඳ ව පර්යේෂණයට ලක්වන්නන්ව පර්යේෂණයට පෙර දැනුවත් කළ යුතුය. පර්යේෂණයට ලක්වන්නන්ට මෙම තොරතුරු සම්පූර්ණයෙන් තේරුම්ගැනීමට හැකි ආකාරයට මෙම විස්තර ලබාදිය යුතුයි. පර්යේෂණය සඳහා කැමැත්ත/අකමැත්ත පළ කිරීමට පර්යේෂණයට ලක්වන්නන්ට පූර්ණ නිදහස ලබාදිය යුතු අතර බලපෑම, පීඩනය සහ බලහත්කාරය පෑමෙන් වැළකිය යුතුයි.
- * පර්යේෂණයට ලක් නොවීමට සහ දත්ත ප්‍රසිද්ධ කිරීමට පෙර ඕනෑම අවස්ථාවක පර්යේෂණයෙන් ඉවත්වීමට පර්යේෂණයට ලක්වන්නන්ට නිදහස තිබිය යුතුය. එවන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක දී පර්යේෂණයට ලක්වීමට අකමැති අයවලුන් අවදානමේ දැමීමට හෝ අසාධාරණයට ලක්වීමට ඉඩ නොතැබිය යුතුයි.
- * ස්වාධීනව තීරණගත නොහැකි පුද්ගලයන්ගේ (උදා : පාසල් සිසුන්, වයස්ගත පුද්ගලයින් විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත පුද්ගලයින්) පූර්ව කැමැත්ත පර්යේෂණයක් සඳහා ලබා ගැනීමේ දී විශේෂ සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුයි.

- * බාලවයස්කරුවෙකු පර්යේෂණයකට යොදා ගැනීමේ දී, දෙමාපියන්ගේ හෝ භාරකරුවන්ගේ කැමැත්ත ලබා ගත යුතුයි. එම දරුවා පර්යේෂණය පිළිබඳ ව අවබෝධ කරගත හැකි තරමේ පරිණාමනාත්මක සිටින්නේ නම් ඔහු/ඇය ගෙන් ද කැමැත්ත ලබාගත යුතුයි.
- * පර්යේෂණයක දී ලබා ගන්නා රහස්‍ය තොරතුරු, අනුමත පර්යේෂණ මූල ලේඛනයෙහි සඳහන් කර නොමැති අන්‍ය කිසිදු අරමුණක් සලකා භාවිත නොකළ යුතුයි.
- * පර්යේෂණ සොයාගැනීම් ප්‍රකාශන සත්‍ය සහ නිවැරදි විය යුතුයි.
- * පර්යේෂණ වාර්තා ප්‍රකාශනයට පත් කිරීම මගින් පර්යේෂණයට ලක්වූවන් හඳුනාගැනීමට ඉඩ නොසැලසිය යුතුයි.

මූලධර්මය 4

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් ඔවුන්ගේ වෘත්තීය දැනුම හා හැකියාවන් අවභාවිත කිරීමට ඉඩ නොදිය යුතුයි.

අනු සටහන්

- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් දැනුවත්ව තමන්ගේ වෘත්තීය දැනුම සහ හැකියාවන් පරීක්ෂණවලට පෙනී සිටින අපේක්ෂකයන්ගේ අවශ්‍යතාවලට භාවිතවන අයුරින් යොදා නොගත යුතුයි. පරීක්ෂකගේ මැදිහත්වීම මත ලැබෙන ප්‍රගතිය අපේක්ෂකයාට සෘජුව බල නොපාන අවස්ථාවලදී (උදා : යම් අපේක්ෂකයෙකු ඔහුට/ඇයට අදාළ නොවන, වෙනත් අවස්ථාවක භාවිතා කිරීම සඳහා සකසා ඇති භාෂා ප්‍රවීණතා විභාගයකට අත්හදා බැලීමක් ලෙස යොදා ගැනීමේ දී) එම අවස්ථාව පිළිබඳ ව නියත වශයෙන්ම දැන සිටිය යුතුයි.
- * පවත්නා සමාජීය සදාචාරාත්මක ආගමික යනාදී වටිනාකම්වලට හෝ සමාජය විසින් පිළිනොගන්නා සංක්‍රමණිකයෙකු වීමේ තත්ත්වයට යන කාරණා භාෂා ප්‍රවීණතාවය මත බැලීමේ දී මනුෂී දඬු නොවිය යුතුයි.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් කුමන නෛතික අවස්ථාවකදී වුවත්, සෘජුව හෝ වක්‍රව, වධහිංසා පැමිණවීම හෝ එවැනි කෲර අමානුෂික සහ පහත්කොට සලකන දඬුවම් ලබා දීමෙන් වැළකිය යුතුයි. (1975 තෝකියෝ ප්‍රකාශනය බලන්න.)

මූලධර්මය 5

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් නිරන්තරව තම වෘත්තීය දැනුම වර්ධනය කරගත යුතු අතර එම දැනුම අනෙකුත් භාෂා පරීක්ෂකවරුන් සහ භාෂා වෘත්තීයවේදීන් සමඟ බෙදා ගැනීම සිදු කළ යුතුයි.

අනු සටහන්

- * මෙම වෘත්තීය ස්වභාවය අනුව අඛණ්ඩ අධ්‍යයනය සහ නිරන්තර දැනුම වර්ධනය අත්‍යවශ්‍ය වන අතර එසේ නොකර සිටීමෙන් අපේක්ෂකයන්ට ප්‍රයෝජනවත් සේවාවක් ලබා දීමට අපහසු වේ.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් ඔවුන්ට ලැබී ඇති විවිධ අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයන් ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුයි. වෘත්තීමය සම්මන්ත්‍රණ සහ අඛණ්ඩ භාෂා පරීක්ෂණ වැඩසටහන්වලට සහභාගී වීම සහ නිරතුරුව වෘත්තීයට අදාළ ප්‍රකාශන පරිශීලනය මෙයට අයත් වේ.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් නිරතුරුවම අනෙකුත් භාෂා පරීක්ෂකවරුන් සහ භාෂා ප්‍රවීණයන් සමඟ සබඳතා පවත්වා ගත යුතු අතර එය තම වෘත්තීය දැනුම, වර්ධනය කරන අවස්ථාවක් ලෙස සැලකිය යුතුය.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් නව දැනුම ප්‍රකාශන හෝ සම්මන්ත්‍රණ මගින් අනෙකුත් භාෂා පරීක්ෂකවරුන් සමඟ බෙදා ගත යුතුය.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් භාෂා පරීක්ෂකයන් සඳහා වන අධ්‍යාපන හා වෘත්තීය පුහුණුව සඳහා දායකත්වය ලබාදිය යුතු අතර එවැනි පුහුණු අවශ්‍යතාවල හරය පිළිබඳ ව මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කළ යුතුයි.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් පුළුල් භාෂා වෘත්තීන්හි නියැලී සිටින සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා දායකත්වය ලබා දිය යුතුයි.

මූලධර්මය 6

භාෂා පරීක්ෂක වෘත්තීයේ අවංකභාවය සුරැකීම භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ගේ වගකීමකි.

අනු සටහන්

- * විශ්වාසය සහ අන්‍යෝන්‍ය වගකීම පෝෂණය කිරීම මගින් භාෂා පරීක්ෂකවරුන් ඔවුන්ගේ වෘත්තීයේ අවංකභාවය ප්‍රවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම කළ යුතුය. මත හා දෘෂ්ඨිකෝණ පිළිබඳ ගැටුම් ඇති වන අවස්ථාවලදී තම මතය ගෞරවනවිතව ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් අවමන් නොකළ යුතුයි.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් සමාජය උදෙසා ප්‍රතිමානයන් නිර්මාණය කර ඒවා පවත්වාගෙන යයි. එබැවින් ඔවුන් සමාජයේ වරප්‍රසාද සහිත ස්ථානයක් හිමිකර ගෙන තිබීම හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි අවංකභාවය පිළිබිඹු වීමට නම් සිසුන් ඊට උචිත පෞද්ගලික හා සඳාචාරවත් ප්‍රමිතීන් ඔවුන්ගේ වෘත්තීය භාවිතයන්හි හා පෞද්ගලික ජීවිතයේ අංශවල පවත්වා ගත යුතුය.
- * වෙනත් භාෂා පරීක්ෂකවරයෙකු විසින් වෘත්තීය ගරුත්වය කඩකරන අවස්ථාවක ඒ පිළිබඳ ව ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ගේ වගකීම වේ. අදාළ ආයතන දැනුවත් කිරීම ද මීට අයත් වේ.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් මෙම ආචාර ධර්ම සංග්‍රහයට අනුකූලව කටයුතු නොකිරීම බරපතල තත්ත්වයක් ලෙස සලකනු ලබන අතර එමගින් ILTA සාමාජිකත්වය අහෝසි කිරීම බඳු බරපතල දඬුවම් ලැබිය හැක.

මූලධර්මය 7

භාෂා පරීක්ෂකයන් ඔවුන්ගේ සාමාජීය භූමිකාව ලෙස භාෂා ප්‍රවීණතා පරීක්ෂණවල නක්සේරුකරණය සහ ඉගැන්වීම් සේවාවල ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීම, එම සේවාවන් පුළුල් කිරීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ භාෂා අධ්‍යාපනය සහ භාෂා ප්‍රවීණතාවය පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම කළ යුතුය.

අනු සටහන්

- * භාෂා පරීක්ෂණ විධිවිධාන සේවාව ප්‍රජා අයිතිය නොමැති සහ ස්වදේශික භාෂා කතා කරන්නන් වීම යන හේතුව මත බලය විරහිත අපේක්ෂකයන් සඳහා වැඩි දියුණු කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ගේ වගකීමකි.
- * නම දැනුමේ සහ අත්දැකීම්වල සද්ගුණභාවය උපයෝගී කර ගනිමින් භාෂා පරීක්ෂණ සේවාවන් සපයන්නන් විසින් භාෂා පර්යේෂණ සේවා විධිවිධාන සඳහා වගකිවයුත්තන් හට උපදෙස් දීම භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ගේ වගකීමකි.
- * භාෂා පරීක්ෂකයන් අපේක්ෂකයන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමින් අන්අයට සම්බන්ධ වෙමින් අපේක්ෂකයන් සඳහා ඉහළම ගුණාත්මක භාෂා පරීක්ෂණ සේවාවක් ලබාදීමට ක්‍රියා කළ යුතුයි.
- * භාෂා ප්‍රවීණතා පරීක්ෂණ සේවාවන්හි විධිවිධානවලට අදාළ උපදේශක සභා, ව්‍යවස්ථාපිත සභා, ස්වේච්ඡා සංවිධාන සහ වාණිජ අරමුණු සඳහා වන සංවිධාන සමග භාෂා පරීක්ෂකවරුන් වැඩ කිරීමට සූදානම් විය යුතුයි.
- * මූල්‍යමය සීමා හෝ වෙනත් හේතු මත භාෂා පරීක්ෂණ සපයන සේවාවන්ගේ ගුණාත්මකභාවය අවම තත්ත්වයට වඩා පහත වැටුණු අවස්ථාවලදී, භාෂා පරීක්ෂකවරුන් සුදුසු පියවර ගත යුතුය. එවන් විශේෂ අවස්ථාවලදී භාෂා පරීක්ෂකවරුන් එවැනි සේවා සපයන්නන් සමග සබඳතා පැවැත්වීම අපේක්ෂකයන්ට අසාධාරණයක් නොවන සේ කළ යුතුය.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ට වෘත්තීයට අදාළ විද්‍යාත්මක කරුණු හා ස්ථාපිත වෘත්තීමය මත සමාජයට පහදාදීමට සහ ව්‍යාප්ත කිරීමට සූදානම්ව සිටිය යුතුයි. එසේ කිරීමේ දී භාෂා පරීක්ෂකවරුන් තමා පිළිගත් වෘත්තීමය ආයතනයක් වෙනුවෙන් නියෝජිතයෙකු ලෙස පෙනී සිටින්නේ ද හැදෑරූ යන්න පැහැදිලි කළ යුතුයි. භාෂා පරීක්ෂකයා විසින් ඉදිරිපත් කරන මත සාමාන්‍යයෙන් පිළිගන්නා කරුණුවලට පටහැනි නම් ඒ බව ද සඳහන් කළ යුතුයි.
- * භාෂා පරීක්ෂකවරුන් හට ජාතිය, ආගම හා දරුවන් ඇති දැඩි කිරීම ආදී සංවේදී සමාජ - දේශපාලන ගැටලු පිළිබඳ ව විද්‍යාත්මකව සනාථ කෙරුණු පොදු කතිකාවන් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.
- * භාෂා පරීක්ෂකයන් විසින් ඔවුන්ගේ වෘත්තීය දැනුම මත පදනම් වූ අධ්‍යාපනඥයෙක් ලෙස තම භූමිකාවන් පුරවැසියෙක් ලෙස භූමිකාවන් වෙන් කර හඳුනාගත යුතුය.
- * මෙම මූලධර්ම යටතේ ඇති වගකීම් ඉටු කිරීමේ දී භාෂා පරීක්ෂකයන් විසින් තමා උසස් කොට සැලකීම සහ අනෙකුත් භාෂා පරීක්ෂකයන් අවමානයට පාත්‍ර කිරීම සිදු නොකළ යුතුයි.

- * නමා පමණක් අදාළ සම්පූර්ණ දැනුමෙන් පරිපූර්ණ බව පැවසීමට (සහ එසේ පවසන බව ඒකීනු ගැන්වීම) ක්‍රියා නොකළ යුතුයි.

මූලධර්මය 8

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් තමන්ගේ කාර්යභාරය තුළ තමන්ගේ සමාජීය වගකීම තේරුම්ගත යුතු අතර ඇතැම් අවස්ථාවලදී මෙම වගකීම්, විභාග අපේක්ෂකයන් සහ විභාගවලට සම්බන්ධ වෙනත් පාර්ශව සමග ඇති වගකීම් සමග ගැටීමට හැකි බව ද අවබෝධ කරගත යුතුය.

අනු සටහන්

- * වෙනත් ආයතනයක් සඳහා භාෂා ප්‍රවීණතා විභාග ලකුණු ලබාදීමේ දී (උදා : රජයේ දෙපාර්තමේන්තු, වෘත්තීය ආයතන විශ්වවිද්‍යාල, පාසල්, ව්‍යාපාරික ස්ථාන) භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් නිවැරදි දත්ත ලබාදිය යුතු අතර අදාළ පාර්ශව මගින් එම දත්ත පිළිනොගැනීමට ද ඉඩ ඇති බව දැනගත යුතුය. (උදා : පවුල්, අනාගත සේවා යෝජකයන් ආදී අය)
- * භාෂා පරීක්ෂකයන් විසින් තමන් ජීවත්වන සමාජයේ සාමාජිකයන් ලෙස එම සමාජයේ පරීක්ෂණ අවශ්‍යතා අවබෝධ කරගත යුතු අතර ඇතැම් විට තම පෞද්ගලික අදහස් සමාජයේ පවතින අදහස්වලට අනුකූල නොවීමට ඉඩ ඇති බව වටහා ගත යුතුයි. මෙම අනුකූල නොවීම තම හෘද සාක්ෂියට විරුද්ධ වන අවස්ථාවකට පත්වීමට ප්‍රමාණවත් වන්නේ නම් තම වෘත්තීය සේවාව සැපයීමෙන් ඉවත්වීමට භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ට අයිතිය ඇත.

මූලධර්මය 9

භාෂා පරීක්ෂකවරුන් විසින් පාර්ශවකරුවන්ගේ ව්‍යාපෘති නිසා සිදුවිය හැකි කෙටි කාලීන හා දිගු කාලීන බලපෑම් පිළිබඳ ව නිරන්තර අවධානයෙන් සිටිය යුතු අතර, අවශ්‍ය අවස්ථාවක දී තම හෘද සාක්ෂියට එකඟව තම සේවාව සැපයීම අත්හිටුවීමට හැකියාව පවත්වා ගත යුතුය.

අනු සටහන්

- * තමන් වෙත භාරදෙන ව්‍යාපෘතිවල සඳාචාරාත්මක ඵලයන් පිළිබඳ ව වෘත්තීයවේදීන් වශයෙන් ඇගයීමට ලක්කිරීම භාෂා පරීක්ෂකවරුන්ගේ වගකීමක් වේ. ඔවුන්ට සිදුවිය හැකි අනපේක්ෂිත දෑ පිළිබඳ සලකා බැලිය නොහැකි වුවත්, සිදුවිය හැකි ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳ ව දැඩි ඇගයීමක් සිදු කළ යුතු අතර ඒවා වෘත්තීයට අනුව පිළිගත නොහැකි නම් එවැනි ව්‍යාපෘති සඳහා තම සේවාව සැපයීමෙන් වැළකිය යුතුය. එවන් අවස්ථාවලදී තම මතය තව කොපමණ භාෂා පරීක්ෂකයින් දරනවා යන්න පිළිබඳ ව අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට අනෙකුත් භාෂා පරීක්ෂකයන්ගෙන් විමසීම කළ යුතුය. අනෙකුත් භාෂා පරීක්ෂකයන් වෙතත් මතයක් දැරුවත් තම හෘද සාක්ෂියට එකඟව තම මතයේ පිහිටීමට අයිතිය භාෂා පරීක්ෂකයන් සතුවේ.

කතුහිමිකම ILTA

සිංහල පරිවර්තනය, 2018:

භාෂා පරිවර්තකවරු: බිමාලි ඉන්ද්රත්න (කිංග්ස් විශ්ව විද්‍යාලය, ලන්ඩන්),
හසන්තා කුරුප්පු (ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව)
විචාරක: අමිත් ජයසුන්දර (ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව)

Sinhala translation, 2018:

Translators: Bimali Indrarathne (King's College London, United Kingdom)
Hasantha Kuruppu (Department of Examinations, Sri Lanka)
Reviewer: Amith Jayasundara (Department of Examinations, Sri Lanka)